

«Βουλγαρία - Ρουμανία. Οικονομικές - Κοινωνικές - Πολιτικές Εξελίξεις. Φεβρουάριος 2011»

Της Πέννυ Κονιτσιώτη
Επιστημονικής Συνεργάτη του ΕΚΕΜ

Βουλγαρία

Πολιτικά

Μετά την έκρηξη στις αρχές του Φεβρουαρίου 2011 βόμβας 400 γραμμαρίων TNT που προκάλεσε σοβαρές ζημιές στο κτίριο που φιλοξενεί τα γραφεία της εφημερίδας *Galeria*, οι Βρυξέλλες ζήτησαν την πλήρη διερεύνηση του περιστατικού που σημειώθηκε μετά τη δημοσίευση των ηχογραφήσεων που συνδέονται με την Επιχείρηση *Octopus* και τη διαφθορά της κυβέρνησης, συμπεριλαμβανομένου του Πρωθυπουργού της *Bojko Borisov*, με την πιθανότητα να βλάψουν την είσοδο της Βουλγαρίας στη ζώνη *Schengen*. «Είμαστε ενήμεροι για την έκρηξη, αλλά για τις συνθήκες πίσω από αυτήν. Αναμένουμε ότι οι Βουλγαρικές αρχές θα διερευνήσουν πλήρως το περιστατικό και θα φέρουν τους υπαίτιους ενώπιον της δικαιοσύνης», όπως ανέφερε η εκπρόσωπος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, *Pia Ahrenskilde Hansen*, τη στιγμή που η βόμβα εξεράγη λίγες μόλις ώρες πριν από άφιξη τεσσάρων (4) Ευρωπαϊκών Επιτρόπων, συμπεριλαμβανομένης της επικεφαλής των Εσωτερικών Υποθέσεων της Ε.Ε., *Cecilia Malmstrom*. Όπως δε πιστεύει η Αρχιεκδότρια της εφημερίδας, *Kristina Patrashkova*, «η έκρηξη ήταν μια πολιτική πράξη εκφοβισμού, καθόσον η εφημερίδα μας είναι η πιο επικριτική της κυβέρνησης». Άλλωστε, το σκάνδαλο που προκλήθηκε είχε ως αποτέλεσμα να τεθεί θέμα εμπιστοσύνης στη Βουλή που κόστισε πρόσφατα την εργασία στον *Borisov*. Παράλληλα, δείχνει τα λιγοστά μέτρα ασφαλείας των συνόρων της Βουλγαρίας αλλά και της Ρουμανίας, που αμφότερες επρόκειτο να ενταχθούν στη ζώνη *Schengen* το Μάρτιο του 2011, αλλά η Γαλλία και η Γερμανία είναι διατεθειμένες να καθυστερήσουν την είσοδο για τουλάχιστον δύο (2) χρόνια, εξαιτίας των παραπάνω δημοσιεύσεων¹.

Κοινωνικά-Επιχειρηματικά

Η Βουλγαρία πρόκειται να αντιταχθεί ρητά στην προτεινόμενη εισαγωγή τροφίμων και ζωοτροφών που περιέχουν γενετικά μεταλλαγμένους οργανισμούς στην Ε.Ε. «Έλαβα ένα διάβημα από την Αργεντινή, τη Βραζιλία, τον Καναδά και τις ΗΠΑ, με το οποίο μας ζητείται να υποστηρίξουμε το αίτημά τους να επιτρέψει η Ε.Ε. την εισαγωγή τροφίμων και ζωοτροφών που περιέχουν γενετικά μεταλλαγμένους οργανισμούς, στην επικράτειά της», δήλωσε ο Υπουργός Γεωργίας

¹ Pop V. 11/02/2011. «*Sofia bomb highlights EU corruption, border security fears*», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:
<http://euobserver.com>

της Βουλγαρίας, Miroslav Naydenov, στις αρχές του μήνα ενώπιον του Συμβουλίου των Υπουργών κατά τη διάρκεια τακτικής συνεδρίασης².

Την ίδια στιγμή το επίπεδο έρευνας και καινοτομίας της Βουλγαρίας κατατάσσεται στις τελευταίες θέση της Ε.Ε., η όπως δείχνει ο ετήσιος πίνακας αποτελεσμάτων Καινοτομίας της Ε.Ε. ενώ μόνον η Λετονία είχε χειρότερες επιδόσεις από τις βαλκανικές χώρες κατά το έτος 2010. «Η απόδοση της Βουλγαρίας, της Λετονίας, της Λιθουανίας και της Ρουμανίας είναι πολύ χαμηλότερη από εκείνη της Ε.Ε. των 27, καθόσον οι χώρες αυτές παρήγαγαν περιορισμένα καινοτόμα αποτελέσματα», όπως αναφέρει η έκθεση³.

Από την άλλη πλευρά, η παραγωγή στον κλάδο των κατασκευών στη Βουλγαρία σημείωσε πτώση κατά 13% το Δεκέμβριο του 2010, σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα, σύμφωνα με τα πρώτα στοιχεία από το Εθνικό Ινστιτούτο Στατιστικής (NSI). Το δε Δεκέμβριο του 2010, την πρώτη εργάσιμη ημέρα, τα αναθεωρημένα στοιχεία για την παραγωγή δομικών κατασκευών παρουσίασαν μείωση κατά 12,4%, σε σύγκριση με τον αντίστοιχο μήνα του έτους 2009⁴.

Την ίδια περίοδο, αύξηση του αριθμού των εταιρειών που θα πτωχεύσουν το 2011, αναμένει η Ένωση Βιομηχανών Βουλγαρίας (ΒΙΑ). Σε σχετική ανακοίνωσή της, που δημοσιεύθηκε έπειτα από έρευνα που διεξήγαγε η ΒΙΑ, επισημαίνεται ότι «*πτωχεύσεις επιχειρήσεων θα καταγραφούν στους κλάδους των κατασκευών, του εμπορίου, των υπηρεσιών και των μεταφορών*». Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΒΙΑ, ο τομέας του εμπορίου είναι αυτός που παρουσιάζει τη χειρότερη εικόνα, καθώς οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε αυτόν τον κλάδο έχουν ανεξόφλητα χρέη που ξεπερνούν (στοιχεία 2009) τα 4 δις λέβα, δηλαδή περίπου 2 δις ευρώ, ενώ οικονομικές υποχρεώσεις που δεν τακτοποιούνται εντός των προβλεπομένων ορίων και θέτουν σε κίνδυνο τη λειτουργία των εταιρειών, καταγράφονται και στους υπόλοιπους τομείς⁵.

Οικονομικά

Σε ετήσια βάση ο πληθωρισμός της Βουλγαρίας για τον Ιανουάριο του 2011 ανήλθε στο 4,5%, σύμφωνα με προκαταρκτικά στοιχεία της Εθνικής

² 03/02/2011. «*Η Βουλγαρία αντιτίθεται στην εισαγωγή γενετικά μεταλλαγμένων τροφίμων και ζωοτροφών στην ΕΕ*», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

³ 03/02/2011. «*Στις τελευταίες θέσεις της Ευρωπαϊκής κατάταξης έρευνας και καινοτομίας η Βουλγαρία*», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

⁴ 08/02/2011. «*Μειωμένη κατά 13% η παραγωγή του κλάδου των κατασκευών στη Βουλγαρία*», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

⁵ 28/02/2011. «*Αυξημένο αριθμό πτωχεύσεων αναμένει το 2011 η Βουλγαρική Ένωση Βιομηχανών*», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.express.gr>

Στατιστικής Υπηρεσίας, ενώ ο πληθωρισμός στη Βουλγαρία έχει αυξηθεί κατά 0,6% σε σύγκριση με το Δεκέμβριο του 2010, όπως δείχνει ο δείκτης τιμών καταναλωτή, το επίσημο μέτρο του πληθωρισμού της χώρας. Ο μέσος ετήσιος πληθωρισμός, όπως μετράται με τον δείκτη αυτό, κατά τους τελευταίους 12 μήνες (Φεβρουάριος 2010-Ιανουάριος 2011) σε σύγκριση με τους προηγούμενους 12 μήνες (Φεβρουάριος 2009-Ιανουάριος 2010) ήταν 2,8%⁶.

Επίσης, «η Βουλγαρία είναι πιθανό να εγκαταλείψει το σχέδιο να πουλήσει ομόλογα στη διεθνή αγορά το 2011, θεωρώντας ότι η εξωτερική χρηματοδότηση είναι περιττή, αφού η οικονομία της επανήλθε στην ανάπτυξη», όπως δήλωσε ο Υπουργός Οικονομικών της χώρας. «Η Βουλγαρία δε θα πάει στην αγορά ευρωομολόγων φέτος, απλά γιατί έκλεισε το 2010 με μεγαλύτερο φορολογικό αποθεματικό από το προβλεπόμενο», όπως δήλωσε ο Symeon Dyankov σε μια συνέντευξη για το πρακτορείο Bloomberg, στις Βρυξέλλες⁷.

Σύμφωνα με στοιχεία του Υπουργείου Οικονομικών της Βουλγαρίας, στο τέλος Μαρτίου 2010 οι κρατικές επιχειρήσεις φύλαξαν το 48% των αδέσμευτων κεφαλαίων τους ή 408 εκ. λέβα στην Εταιρική Εμπορική Τράπεζα (CCB). Παρά τη δέσμευση της κυβέρνησης να αποσαφηνιστούν οι κανόνες για την επιλογή χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων για τη φύλαξη αυτών των χρημάτων, δεν έχει γίνει τίποτα ακόμα, ενώ οι Βρυξέλλες ξεκίνησαν μια έρευνα για το θέμα, την οποία τα οικονομικά στελέχη του υπουργείου χαρακτήρισαν έλεγχο ρουτίνας⁸.

Την ίδια περίοδο από τη βουλγαρική κυβέρνηση επρόκειτο να εγκριθεί ένα νομοσχέδιο το οποίο περιορίζει τις πληρωμές σε μετρητά στο ποσό των 15.000 λέβα. Στις 13 Ιανουαρίου του 2011, όταν ψηφίστηκε το νομοσχέδιο σε πρώτη ανάγνωση, το Κοινοβούλιο ψήφισε ότι τα ποσά που υπερβαίνουν τα 5.000 λέβα θα πρέπει να καταβάλλονται μόνο μέσω τραπεζικών εμβασμάτων, όπως και οι μισθοί, έχοντας ως βασικό επιχείρημα ότι το μέτρο αυτό θα βοηθούσε στη συλλογή του Φ.Π.Α. και θα απέτρεπε τις απάτες και την άναρχη καταβολή των μισθών στην παραοικονομία⁹.

Παράλληλα, οι τοπικές τράπεζες κατέγραφαν ημερήσια κέρδη 2,16 εκ. λέβα κατά μέσο όρο, που αντιστοιχούν σε 1.499 λέβα ανά λεπτό ή 25 λέβα ανά δευτερόλεπτο, σύμφωνα με την Profit.bg, ενώ Πίσω στο έτος 2010, το

⁶ 16/02/2011. «Στο 4,5% ανέρχεται ο πληθωρισμός της Βουλγαρίας τον Ιανουάριο σε ετήσια βάση», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

⁷ 17/02/2011. «Δεν χρειάζεται να πουλήσει ευρωομόλογα το 2011 η Βουλγαρία», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

⁸ 01/02/2011. «Στην CCB αποταμιεύουν τα χρήματά τους οι κρατικές επιχειρήσεις της Βουλγαρίας», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

⁹ 01/02/2011. «Η Βουλγαρία περιορίζει τις πληρωμές σε μετρητά στα 15.000 λέβα», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

τραπεζικό σύστημα σημείωνε κέρδη 617 εκατ. λέβα έναντι των 780 εκατ. λέβα το 2009 και των 1,387 δισ. λέβα το 2008¹⁰.

Σύμφωνα δε με την τελευταία αναφορά του Κέντρου Οικονομικής Ανάπτυξης της Βουλγαρίας (CED), σε ρυθμό ανάπτυξης 3% εκτιμάται ότι θα «κινηθεί» η βουλγαρική οικονομία κατά το έτος 2011. Όπως μάλιστα αναφέρεται στη σχετική έρευνα, ο κατασκευαστικός τομέας της χώρας κατέγραψε το Νοέμβριο του 2010 -για πρώτη φορά μετά από την εκδήλωση της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης, πριν από μία διετία- αύξηση της παραγωγής. Οι οικονομικοί αναλυτές του κέντρου εκτιμούν επίσης ότι *«έπειτα από αυτή τη θετική εξέλιξη δεν αποκλείεται η ανάκαμψη στον κατασκευαστικό κλάδο να συνεχιστεί και το 2011»*. Καθοριστικό, πάντως, ρόλο στη θετική εξέλιξη των μεγεθών της βουλγαρικής οικονομίας διαδραμάτισε το εξωτερικό εμπόριο. Οι εξαγωγές *«επέστρεψαν»* στα επίπεδα που διαμορφώνονταν πριν από την εκδήλωση της παγκόσμιας κρίσης, σημειώνοντας ρεκόρ-αύξησης 39% κατά το Νοέμβριο του 2010. Στο πεδίο των άμεσων ξένων επενδύσεων οι αρχικές εκτιμήσεις προέβλεπαν εισροή επενδυτικού κεφαλαίου 894,7 εκατ. ευρώ, το διάστημα Ιανουαρίου - Νοεμβρίου 2010, ποσό που αντιστοιχεί στο 2,5% του ΑΕΠ ή στο 1/3 του συνόλου των άμεσων ξένων επενδύσεων της αντίστοιχης περιόδου του έτους 2009. Η μείωση των επενδύσεων οφείλεται κυρίως στην έλλειψη ρευστότητας, στις εξελίξεις στην αγορά ακινήτων, καθώς και στην επιφύλαξη των επενδυτών, η οποία τους οδήγησε σε αναβολή σχεδίων. Σύμφωνα με το CED, *«δεν υπάρχουν ενδείξεις βάσει των οποίων οι άμεσες ξένες επενδύσεις θα ανακάμψουν σύντομα και ως εκ τούτου αναμένεται ότι το 2011 θα διαμορφωθούν στα επίπεδα του 2010, δηλαδή θα κυμανθούν από 1,2 δισ. ευρώ μέχρι 1,4 δισ. ευρώ»*. Στην ίδια έρευνα επισημαίνεται, μεταξύ άλλων, ότι οι επενδυτές μελετούν τη δυναμική της βουλγαρικής οικονομίας, ιδίως σε μία περίοδο κατά την οποία η χώρα απορροφά μεγαλύτερο όγκο ευρωπαϊκών κονδυλίων σε σχέση με το παρελθόν για την υλοποίηση έργων σε τομείς όπως της υγείας, της παιδείας, της δημόσιας διοίκησης και της ενέργειας. *«Στο πεδίο των εξαγωγών, πάντως, η χώρα κατάφερε το διπλασιασμό των πωλήσεων σε ξένες αγορές καινοτόμων προϊόντων, παρά την οικονομική κρίση»*, σύμφωνα με όσα ανέφερε ο Υπουργός Οικονομίας, Ενέργειας και Τουρισμού της βαλκανικής χώρας, Trayκο Traykon, κατά τη διάρκεια εκδήλωσης που διοργανώθηκε στη Σόφια. Παρουσιάζοντας την κυβερνητική πολιτική σε θέματα καινοτομίας, ο κ. Traykon ανέφερε ότι η ανάπτυξη προϊόντων τεχνολογίας θα αποτελέσει ένα επιπλέον πλεονέκτημα για τη βουλγαρική οικονομία. Τα τελευταία χρόνια, η Βουλγαρία διαθέτει περίπου το 0,4% ή το 0,5% του ΑΕΠ στον τομέα της έρευνας και στοχεύει στην αύξηση του ποσοστού αυτού, μέχρι και 1,5%, έως το 2020. Ο ίδιος αναφέρθηκε στις προτεραιότητες της κυβέρνησης για θέματα έρευνας και καινοτομίας και τόνισε ότι στο σχεδιασμό των αρμόδιων υπουργείων εντάσσονται και δράσεις για την προώθηση της παραγωγής ανταλλακτικών και εξαρτημάτων αυτοκινήτων στη χώρα. *«Αυτές οι δράσεις, το περιεχόμενο των οποίων σύντομα θα ανακοινωθεί σε ενδιαφερόμενες εταιρείες, αναμένεται ότι θα απορροφήσουν κονδύλια*

¹⁰ 18/02/2011. *«25 λέβα το δευτερόλεπτο κερδίζουν οι τράπεζες στη Βουλγαρία»*, που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:
<http://www.balkans.com/gr>

από το χρηματοδοτικό «εργαλείο» Jeremie (Κοινοί Ευρωπαϊκοί Πόροι για τις Μικρομεσαίες και Μικρές Επιχειρήσεις)», κατέληξε ο κ. Τραγκον¹¹.

Παράλληλα, ο Υπουργός Οικονομικών της Βουλγαρίας υπερασπίστηκε ένθερμα την πρότασή του για αύξηση των άμεσων φόρων μόνο με δημοψήφισμα στο μέλλον, πράγμα που αντέκρουσαν οι αντίπαλοί του ως ανεφάρμοστη και δειλή ιδέα. «Ονομάζω τα μέτρα αυτά δημοσιονομικό Σύμφωνο Σταθερότητας, καθώς αποσκοπούν στην εξασφάλιση της δημοσιονομικής πειθαρχίας της Βουλγαρίας και της οικονομικής σταθερότητας σε μακροπρόθεσμη βάση», δήλωσε ο Υπουργός, Simeon Dyankov, στις αρχές του μήνα από το κοινοβουλευτικό βήμα. «Είμαι απόλυτα σοβαρός στην πρόθεσή μου να υλοποιηθούν τα μέτρα αυτά, αλλά αυτό μπορεί να γίνει μόνο μετά την έγκριση συνταγματικών τροποποιήσεων», όπως πρόσθεσε¹².

Βέβαια, οι συμβάσεις παραχώρησης των αεροδρομίων και των λιμανιών σε ποτάμια και θάλασσα έφεραν στο βουλγαρικό δημόσιο ταμείο 16,7 κατ λέβα το 2010, σύμφωνα με στοιχεία του Υπουργείου Μεταφορών. Το μεγαλύτερο μερίδιο των εσόδων του 2010, ύψους 13 εκατ. λέβα, ανήκει και πάλι στην εταιρεία διαχείρισης αεροδρομίου Fraport Twin Star, η οποία κατέχει τη σύμβαση παραχώρησης των αεροδρομίων στις πόλεις της Βάρνας και Μπουργκάς στη Μαύρη Θάλασσα, και πρόκειται για μια γερμανο-βουλγαρική κοινοπραξία μεταξύ του ομίλου TIM Chimimport της Βάρνας (40%) και της γερμανικής Fraport¹³.

Αξιζει να σημειωθεί ότι στα μέσα του μήνα υπογράφηκε ένα διμερές πρωτόκολλο για την οικονομική συνεργασία μεταξύ της Βουλγαρίας και της Σερβίας. Όσο δε αφορά στον τομέα της ενέργειας, συζητήθηκε από τις βουλγαρικές αρχές και τη σερβική αντιπροσωπεία η κατασκευή ενός αγωγού σύνδεσης φυσικού αερίου μεταξύ των δύο (2) βαλκανικών κρατών, καθώς ο αγωγός φυσικού αερίου South Stream και η ενδεχόμενη συμμετοχή της Σερβίας στον πυρηνικό σταθμό παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στο Μπέλενε της Βουλγαρίας¹⁴.

Την ίδια στιγμή η κυβέρνηση της Βουλγαρίας αποφάσισε να ξεκινήσει συνομιλίες για τον τερματισμό της διαπραγμάτευσης με την Τράπεζα Διεθνούς Συνεργασίας της Ιαπωνίας, για ένα δάνειο 37 δις γιέν, όπως ανέφερε

¹¹ 07/02/2011. «Εκτιμήσεις για ανάπτυξη 3% στη βουλγαρική οικονομία», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.imerisia.gr>

¹² 04/02/2011. «Η βουλγαρική κυβέρνηση αντιτίθεται στα προτεινόμενα μέτρα δημοσιονομικής εξογίανσης ως το 2013 του υπουργού οικονομικών», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

¹³ 09/02/2011. «Οι συμβάσεις παραχώρησης φέρνουν περίπου 17 εκατ. λέβα στο βουλγαρικό δημόσιο ταμείο», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

¹⁴ 23/02/2011. «Υπογραφή πρωτοκόλλου οικονομικής συνεργασίας Βουλγαρίας-Σερβίας», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

η online αγγλική έκδοση της Dnevnik Daily. Η χώρα υπέγραψε το 2008 μια συμφωνία για την εξασφάλιση κεφαλαίων για την κατασκευή τερματικών σταθμών εμπορευματοκιβωτίων στα λιμάνια της Μαύρης Θάλασσας της Βάρνας και του Μπουργκάς, η κατασκευή τους, ωστόσο, δεν έχει ξεκινήσει ακόμη, πράγμα που οδήγησε την κυβέρνηση να ματαιώσει το έργο¹⁵.

Φορολογία-Εισόδημα

Όσοι αποπληρώνουν νωρίτερα τα δάνειά τους δεν θα είναι πλέον υποχρεωμένοι να καταβάλλουν τέλη στην τράπεζα, σύμφωνα με τις τροποποιήσεις στο βουλγαρικό νόμο περί πιστωτικών ιδρυμάτων. Οι σχετικές τροπολογίες υποβλήθηκαν από τους βουλευτές του κυβερνώντος κόμματος, GERB και αναμένεται να ψηφιστούν από το Κοινοβούλιο. Τα νέα μέτρα αφορούν υποθήκες, επιχειρηματικά δάνεια και άλλα μη καταναλωτικά πιστωτικά προϊόντα, που έχουν ήδη μειώσει τα τέλη¹⁶. Τα προβληματικά δε δάνεια που έχουν εκδοθεί από το βουλγαρικό τραπεζικό σύστημα έφτασαν σε νέο υψηλό στις αρχές του 2011, όπως αναφέρει η εφημερίδα Klasa. Τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια των βουλγαρικών νοικοκυριών και των επιχειρήσεων υπερέβησαν τα 7,5 εκατ. λέβα στο τέλος Ιανουαρίου του 2011, αυξημένα κατά 67% σε ετήσια βάση και με την προσθήκη 352 εκατ. λέβα σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα, όπως δείχνουν τα στοιχεία της Βουλγαρικής Εθνικής Τράπεζας (BNB). Άλλωστε, το ποσοστό των προβληματικών δανείων ανήλθε στο 18,95% του συνολικού χαρτοφυλακίου πιστώσεων (εξαιρουμένων των υπεραναλήψεων) στα τέλη Ιανουαρίου του 2011¹⁷.

Βέβαια, οι τραπεζικές καταθέσεις των νοικοκυριών στη Βουλγαρία αυξήθηκαν κατά 1,4 δις λέβα κατά το τέταρτο τρίμηνο του 2010 σε σχέση με τα επίπεδα στα οποία βρίσκονταν κατά το 3ο τρίμηνο του ίδιου έτους, σύμφωνα με τα δεδομένα που παρουσιάζει η Εθνική Τράπεζα της χώρας. Εν τω μεταξύ, οι αποταμιεύσεις των εταιρειών μειώθηκαν κατά 171 εκατ. λέβα, ο συνδυασμένος όγκος καταθέσεων αυξήθηκε κατά 3,2% στα 39,406 δις. λέβα, ενώ το συνολικό ύψος των δανείων κατά το τέταρτο τρίμηνο του 2010 έφτασε στο επίπεδο του 0,6% , στα 50,692 δις. λέβα¹⁸.

¹⁵ 25/02/2011. «Ακυρώνεται η συμφωνία δανείου της Βουλγαρίας με την Τράπεζα Διεθνούς Συνεργασίας της Ιαπωνίας», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

¹⁶ 04/02/2011. «Μέτρα για τη μείωση των προστίμων σε περίπτωση πρόωρης αποπληρωμής δανείων ψηφίζει το βουλγαρικό κοινοβούλιο», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

¹⁷ 25/02/2011. «Αυξημένα κατά 67% στα 7,5 δις λέβα τα προβληματικά δάνεια στη Βουλγαρία», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

¹⁸ 11/02/2011. «Αυξημένες οι τραπεζικές καταθέσεις των νοικοκυριών στη Βουλγαρία κατά τέταρτο τρίμηνο του 2010», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

Ταυτόχρονα, τα έσοδα του βουλγαρικού κράτους από τα τυχερά παιχνίδια το έτος 2010 ήταν 24% περισσότερα από ό, τι το έτος 2009, σύμφωνα με την κρατική επιτροπή για τα τυχερά παιχνίδια. Το 2010, τα συνολικά φορολογικά έσοδα της Βουλγαρίας από τα τυχερά παιχνίδια ήταν 123,3 εκατ. λέβα, αυξημένα κατά 1/4 σε σχέση με το 2009, όταν ανήλθαν σε 99,4 εκατ. λέβα, σύμφωνα με την Υπηρεσία Κρατικών Εσόδων¹⁹.

Αξιίζει να σημειωθεί ότι η βορειοδυτική Βουλγαρία είναι η φτωχότερη περιοχή της Ε.Ε., με το κατά κεφαλήν Α.Ε.Π. των κατοίκων να διαμορφώνεται στο 28% του μέσου όρου της Ένωσης, σύμφωνα με στοιχεία της ευρωπαϊκής στατιστικής υπηρεσίας "Eurostat". Στον αντίποδα, το κεντρικό Λονδίνο είναι η πλέον εύπορη περιοχή της Ε.Ε., με το κατά κεφαλήν Α.Ε.Π. των κατοίκων να ανέρχεται στο 343% του κοινοτικού μέσου όρου. Στη δεύτερη χαμηλότερη θέση, στη σχετική κατάταξη, έρχεται η βορειοανατολική Ρουμανία, με ποσοστό 29%, ενώ μεταξύ των φτωχότερων περιοχών της Ε.Ε. είναι, επίσης, η βορειο-κεντρική και η νοτιο-κεντρική Βουλγαρία, με το αντίστοιχο ποσοστό να διαμορφώνεται στο 30%. Συνολικά, εξήντα τέσσερις (64) περιοχές της Ε.Ε. έχουν κατά κεφαλήν Α.Ε.Π. μικρότερο του 75% του μέσου όρου της Ένωσης, ενώ στις πρώτες θέσεις του καταλόγου, μετά το Λονδίνο, έρχονται το Λουξεμβούργο με 279%, οι Βρυξέλλες με 219%, το Γκρόνινγκεν στην Ολλανδία με 198%, το Αμβούργο στη Γερμανία με 188% και η Πράγα με 172%²⁰.

Ενέργεια

«Η Βουλγαρία είναι ο μεγαλύτερος υποστηρικτής του αγωγού φυσικού αερίου Nabucco, καθώς πρότεινε την έναρξη της κατασκευής του με την κατασκευή της βουλγαροτουρκικής σύνδεσης», όπως δήλωσε ο Βούλγαρος Υπουργός Οικονομίας, Ενέργειας και Τουρισμού, Trayko Traykov. Ο Υπουργός παρατήρησε ότι η πρόταση αυτή έτυχε ευνοϊκής υποδοχής και έλαβε την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Nabucco Gas Pipeline International, προσθέτοντας ότι «η Αυστρία αποτελεί επίσης έναν από τους μεγαλύτερους υποστηρικτές του έργου»²¹.

Παράλληλα, η ρωσική εταιρεία Atomstroyexport είναι έτοιμη να ξεκινήσει την κατασκευή του πυρηνικού σταθμού στο Μπέλενε το 2011, εάν υπογραφούν όλα τα σχετικά έγγραφα, όπως ανέφερε το RIA Novosti, επικαλούμενο ανακοίνωση της εταιρείας. Μέχρι στιγμής, η Εθνική

¹⁹ 14/02/2011. «Αυξημένα κατά 24% τα έσοδα του βουλγαρικού κράτους από τα τυχερά παιχνίδια το 2010», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

²⁰ 25/02/2011. «Η βορειοδυτική Βουλγαρία, η φτωχότερη περιοχή της ΕΕ», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.express.gr>

²¹ 03/02/2011. «Η Βουλγαρία είναι ο μεγαλύτερος υποστηρικτής του αγωγού φυσικού αερίου Nabucco, σύμφωνα με τον υπουργό ενέργειας της χώρας», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

Επιχείρηση Ηλεκτρισμού της Βουλγαρίας (NEC) και η Atomstroyexport υπέγραψαν 11 παραρτήματα της συμφωνίας του 2006 για την κατασκευή του πυρηνικού σταθμού Μπέλενε, καθώς η διάρκεια του τελευταίου παραρτήματος λήγει στις 31 Μαρτίου 2011²². Το έργο της κατασκευής του πυρηνικού σταθμού του Μπέλενε στη Βουλγαρία βρίσκεται σε υψηλό βαθμό ετοιμότητας, σύμφωνα με την εταιρεία Atomstroyexport. Ο Gennady Terkryan, ο αντιπρόεδρος της Atomstryexport, της θυγατρικής της Rosatom, υπεύθυνος για το σχέδιο πυρηνικού σταθμού Μπέλενε, ανέφερε ότι «η εταιρεία του θα “προχωρήσει σε ενεργές εργασίες κατασκευής ήδη από φέτος, θα χρειαστούν 59 μήνες για την κατασκευή της πρώτης μονάδας, ενώ η δεύτερη θα δοθεί παραδοθεί 12 μήνες αργότερα»²³.

Από την άλλη πλευρά, η Παγκόσμια Ένωση Πυρηνικών (WANO) ξεκίνησε στις αρχές του μήνα έναν έλεγχο για τον πυρηνικό σταθμό του Κοζλοντού της Βουλγαρίας. Ο έλεγχος, ο οποίος επρόκειτο να συνεχιστεί μέχρι τις 11 Φεβρουαρίου 2011, επικεντρώθηκε στην Μονάδα 5 και 6 του σταθμού, ενώ ο τελευταίος έλεγχος της WANO στη Βουλγαρία πραγματοποιήθηκε τον Ιούνιο του 2009, μετά από πρόσκληση από τη διοίκηση του σταθμού παραγωγής ενέργειας του Κοζλοντού²⁴.

Παράλληλα, «η ΠΓΔΜ σχεδιάζει να ξαναρχίσει το επόμενο έτος την κατασκευή μιας σιδηροδρομικής σύνδεσης με τη Βουλγαρία, στο πλαίσιο ενός έργου αξίας 480 εκατ. ευρώ (646,5 εκατ. δολαρίων)», όπως ανέφεραν τοπικά ΜΜΕ. Η κατασκευή της σιδηροδρομικής σύνδεσης, μήκους 89 χμ, με τη Βουλγαρία, μέρος του πανευρωπαϊκού διαδρόμου VIII, προβλέπεται από το εθνικό πρόγραμμα της ΠΓΔΜ για την ανάπτυξη της σιδηροδρομικής υποδομής στο διάστημα 2011-2013, όπως αναφέρθηκε από την εφημερίδα Biznis στα μέσα του μήνα²⁵.

Από την άλλη πλευρά, προθεσμία έως τις 20 Μαρτίου του 2011 έλαβε η Βουλγαρία προκειμένου να εξοφλήσει το χρέος των 7,3 εκατομμυρίων ευρώ προς τη διεθνή εταιρεία του αγωγού Μπουργκάς - Αλεξανδρούπολη. «Αν η βουλγαρική πλευρά δεν καταβάλει το χρέος της και δεν εγκρίνει τη βελτιωμένη έκθεση περιβαλλοντικών επιπτώσεων, τότε θα αποφασιστεί να περάσει η εταιρεία σε καθεστώς

²² 08/02/2011. «Έτοιμη να αρχίσει την κατασκευή του βουλγαρικού πυρηνικού σταθμού στο Μπέλενε από το 2011 είναι η ρωσική Atomstroyexport», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

²³ 09/02/2011. «Ετοιμότητα για την κατασκευή του βουλγαρικού πυρηνικού σταθμού στο Μπέλενε δηλώνει η ρωσική εταιρεία», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

²⁴ 08/02/2011. «Η Παγκόσμια Ένωση Πυρηνικών θα ελέγξει το πυρηνικό εργοστάσιο Κοζλοντού της Βουλγαρίας», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

²⁵ 16/02/2011. «Ξαναρχίζει το 2012 την κατασκευή της σιδηροδρομικής σύνδεσης με τη Βουλγαρία η ΠΓΔΜ», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

“εν υπνώσει”, δηλαδή θα παραμείνει μόνο το κεντρικό γραφείο στο Άμστερνταμ με έναν υπάλληλο», δήλωσε ο Αντιπρόεδρος της ρωσικής συντονίστριας εταιρείας του έργου, Transneft. Πρόσθεσε, ωστόσο, ότι «κατά τη χθεσινή συνεδρίαση των μετόχων η Βουλγαρία επέδειξε θετική στάση και υπήρχε "αισθητή βελτίωση" των θέσεων της». Η Βουλγαρία δεν εκπλήρωσε τις υποχρεώσεις της απέναντι στην εταιρεία μέχρι τις 15 Δεκεμβρίου 2010, ως όφειλε, παγώνοντας ουσιαστικά τη συμμετοχή της στο έργο. Παράλληλα, ο Πρωθυπουργός της χώρας, Βογκο Βορισον δήλωσε ότι «η Βουλγαρία θα αποχωρήσει από το έργο, αν η περιβαλλοντική μελέτη δείξει ότι θα έχει επιπτώσεις στην περιοχή». Νωρίτερα δε, Ρωσική εφημερίδα ανέφερε ότι «η Ρωσία θα δώσει τέλος στα σχέδια κατασκευής του αγωγού», ρεπορτάζ που διαψεύστηκε, ενώ σε συνεδρίαση του Εποπτικού Συμβουλίου της εταιρείας υιοθετήθηκαν οι προτάσεις της Ρωσίας για περιορισμό του προσωπικού και των ενουκίων, τη στιγμή που η επόμενη συνεδρίαση θα γίνει στις 2 Ιουνίου του 2011. Στον αντίποδα, εμμένει στη θέση της η Βουλγαρία για μη πληρωμή οποιουδήποτε ποσού στην κατασκευάστρια εταιρεία του Μπουργκάς - Αλεξανδρούπολη, μέχρι τουλάχιστον να εγκριθεί η έκθεση για τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις του έργου. «Η θέση της Βουλγαρίας είναι σαφής: δεν πρόκειται να πληρώσουμε οποιαδήποτε τέλη στην κατασκευάστρια εταιρεία έως ότου εγκριθεί η έκθεση για τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις του πετρελαιοαγωγού "Μπουργκάς - Αλεξανδρούπολη» δήλωσε ο εκπρόσωπος του Υπουργείου Οικονομικών της χώρας στη δημόσια ραδιοφωνία BNP, ενώ παράλληλα διέψευσε ότι έχει τεθεί θέμα αποχώρησης κάποιας χώρας από το σχέδιο²⁶. Τελικά, στα τέλη του μήνα, η Ρωσία επανέλαβε την προειδοποίησή της ότι θα μηνύσει τη Βουλγαρία για υπονόμηση του σχεδίου κατασκευής του αγωγού πετρελαίου Μπουργκάς-Αλεξανδρούπολης, σύμφωνα με το Ρώσο Υπουργό Ενέργειας, Sergey Shmatko. Το ρωσικό μάλιστα πρακτορείο ειδήσεων RIA Novosti, επικαλούμενο το Shmatko, ανέφερε ότι «η Ρωσία εξακολουθεί να ενδιαφέρεται για το έργο, λόγω της οικονομικής σκοπιμότητας της, αλλά είναι διατεθειμένη να αποσυρθεί μετά τη λήψη αποζημιώσεων»²⁷.

Ρουμανία

Πολιτικά

Ο Υπουργός Εξωτερικών της Ρουμανίας, Teodor Baconschi, δήλωσε ότι «η χώρα του πρόκειται να ενταχθεί στη ζώνη Schengen ταυτόχρονα με τη Βουλγαρία», αλλά υπογράμμισε ότι «οι κανόνες ένταξης δεν εμποδίζουν τη Ρουμανία να ενταχθεί νωρίτερα». Το ζήτημα της χωριστής ημερομηνίας ένταξης γίνεται σχετικότερο σε συνέχεια μιας απόφασης που ελήφθη κατά τον Ιανουάριο του 2011 από μια ομάδα αξιολόγησης των κ-μ, η οποία χορήγησε βεβαίωση συμμόρφωσης

²⁶ 18/02/2011. «Προθεσμία έως τις 20/3 στη Βουλγαρία για τον αγωγό», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.enet.gr>

²⁷ 28/02/2011. «Η Ρωσία επανέλαβε την προειδοποίησή της προς τη Βουλγαρία σχετικά με τον αγωγό φυσικού αερίου Μπουργκάς-Αλεξανδρούπολης», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

της Ρουμανίας με τα τεχνικά κριτήρια εισόδου, ενώ έγειρε αμφιβολίες σχετικά με τα σύνορα της Βουλγαρίας και την ετοιμότητά της να συμμετάσχει σε διασυνοριακή βάση δεδομένων. «Θα θέλαμε να δούμε τις δύο (2) χώρες να εισέρχονται κατά την ίδια ημερομηνία, αλλά ... εξακολουθούμε να επιμένουμε στην αρχή ότι η κάθε υποψηφιότητα θα πρέπει να αξιολογηθεί χωριστά», όπως ανέφερε ο κ. Baconschi σε συνέντευξή του την 01 Φεβρουαρίου 2011²⁸. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή βέβαια, στις τελευταίες της Εκθέσεις εγκωμίασαν τις τελευταίες συλλήψεις και τις υποθέσεις ενάντια στη διαφθορά της Ρουμανίας και της Βουλγαρίας ως «σημαντική πρόοδο», ζητώντας από την άλλη πιο σοβαρά αποτελέσματα. Όπως δε ανέφερε η εκπρόσωπος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Pia Ahrenkilde Hansen, στα μέσα του μήνα, «η έκθεση αυτή δεν λαμβάνει υπόψη τη σημαντική πρόοδο από τον Ιούλιο του 2010 και δεν αποτελεί μια εξαντλητική αξιολόγηση, η οποία μάλιστα θα πραγματοποιηθεί κατά το ερχόμενο καλοκαίρι». Και οι δύο (2) χώρες θα πρέπει να επιταχύνουν τα δικαστήρια και να συνεχίσουν να μέτρα αναμόρφωσης που στοχεύουν στην ενδυνάμωση της ανεξαρτησίας και του επαγγελματισμού των δικαστών, των διωκτικών αρχών και της αστυνομίας, σε κάθε περίπτωση²⁹. Πάντως, ο πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, Jerzy Buzek, δήλωσε ότι «θα βρεθεί μια συμβιβαστική λύση για την είσοδο της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας στη ζώνη Schengen μέσα στους προσεχείς μήνες». Σε μια συνέντευξη για τη ρουμανική εφημερίδα Adevarul, ο κ. Buzek δήλωσε ότι «οι δύο (2) χώρες είναι υποχρεωμένες να πληρούν τις απαιτήσεις για την είσοδο τους στη ζώνη Schengen». Ο ίδιος σημείωσε επίσης ότι «υπάρχει πάρα πολλή ένταση για το θέμα αυτό, όπως αναφέρει το Βουλγαρικό Πρακτορείο Ειδήσεων»³⁰. Το συνδικάτο της αστυνομίας της Ρουμανίας ανέφερε ότι «οι πρόσφατες επιδρομές στα τελωνεία ελάχιστα αγγίζουν την επιφάνεια της υψηλής διαφθοράς». Στις αρχές Φεβρουαρίου περίπου 1.200 αξιωματικοί ασφαλείας στις 06:00 π.μ. σάρωσαν τα σπίτια και τα σημεία ελέγχου των συνοριοφυλάκων που εργάζονται στα σύνορα Ρουμανίας-Σερβίας, κατάσχοντας τοιγάρα αξίας 500.000 € και συλλαμβάνοντας δεκάδες ανθρώπους. Η επιχείρηση ακολούθησε την προηγούμενη που πραγματοποιήθηκε μια εβδομάδα νωρίτερα στα σύνορα Ρουμανίας-Ουκρανίας, όπου συνελήφθησαν 70 ύποπτοι για λαθρεμπόριο τοιγάρων. Όπως βέβαια ανέφερε ένα από τα μεγαλύτερα συνδικάτα, το Pro Lex, «το Βουκουρέστι «σκοτώνει τις λάπιες» (τους υπαλλήλους των τελωνείων), ενώ «αφήνει τα κοράκια» (τα υψηλά στελέχη της Εθνικής Τελωνειακής Αρχής), τις «βασιλισσες» (τους πολιτικούς που χρησιμοποιούν τα βρώμικα χρήματα των τελωνείων προκειμένου

²⁸ Willis Andr. 01/02/2011. «Romania could join Schengen before Bulgaria, minister says», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://euobserver.com>

²⁹ Pop V. 18/02/2011. «Romania and Bulgaria win modest praise on anti-graft effort», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://euobserver.com>

³⁰ 02/02/2011. «Ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ελπίζει σε συμβιβαστική λύση για την είσοδο της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας στη ζώνη Σένγκεν», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.balkans.com/gr>

να χρηματοδοτήσουν τα κόμμάτά τους) και έναν «μη επονομαζόμενο βασιλιά» να γλιτώσουν», επισημαίνοντας ότι το πραγματικό πρόβλημα είναι το «σχήμα πυραμίδας» στο οποίο τα υψηλά στελέχη παρουσιάζουν τελωνειακά έσοδα χαμηλότερα και ενσωματώνουν τα αδήλωτα έσοδα στο ατομικό τους εισόδημα». Πάντως «πάνω από το λαθρεμπόριο τσιγάρων βρίσκεται η παράνομη μετανάστευση, το λαθρεμπόριο όπλων, ναρκωτικών και η διακίνηση ανηλίκων», όπως σημείωσε ο Υπουργός της Γαλλίας για τις υποθέσεις της Ε.Ε., Laurent Wauquiez³¹.

Κοινωνικά-Επιχειρηματικά

Ο αριθμός των ρουμανικών εταιρειών πληροφορικής που έχουν φθάσει στο υψηλότερο επίπεδο εταιρικής σχέσης με τη Microsoft (Silver ή Gold) ενδέχεται να μειωθούν κατά την προσεχή περίοδο, αφού η αμερικανική εταιρεία παραγωγής λογισμικού εισήγαγε αυστηρότερους κανόνες σε παγκόσμιο επίπεδο, ως μέρος μιας προσπάθειας της για τη βελτίωση των σχέσεων της με τους πελάτες, καθώς και τη βελτίωση των επιχειρηματικών αποτελεσμάτων της εταιρείας. «Η Microsoft έχει ένα έμμεσο επιχειρηματικό μοντέλο, όπου οι πωλήσεις εξαρτώνται κατά πολύ από την απόδοση των εταιρών, με αποτέλεσμα η αμερικανική εταιρεία να αλλάζει συνεχώς τους κανόνες της συνεργασίας με τους εταίρους, περίπου μία φορά κάθε τρία χρόνια», όπως ανέφερε ο Ivan Florian, διευθυντικό στέλεχος στα προγράμματα και τη στρατηγική της συνεργασίας της Microsoft με τους εταίρους της στη Ρουμανία³².

Οικονομικά

«Η κεντρική τράπεζα της Ρουμανίας αναθεώρησε προς τα πάνω τις προβλέψεις της για το ετήσιο πληθωρισμό στο 3,6% στο τέλος του 2011, από το 3,4%», όπως ανέφερε στις αρχές του μήνα ο Διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας, Mugur Isarescu, στο Mediafax. «Για το 2012, η τράπεζα προβλέπει ετήσιο ρυθμό πληθωρισμού 3,2%», όπως δήλωσε ο κ. Isarescu κατά την παρουσίαση της τριμηνιαίας έκθεσης του πληθωρισμού τη στιγμή που ο ρουμανικός πληθωρισμός έφτασε στο 7,96% στο τέλος του 2010, πάνω από τον ανώτερο στόχο της κεντρικής τράπεζας του 4,5%, κυρίως λόγω του υψηλότερου φόρου επί των πωλήσεων³³.

«Η οικονομία της Ρουμανίας προβλέπεται να σημειώσει ανάπτυξη 2% αυτό το έτος και 4,5% το 2012, με τη βοήθεια της νέας συμφωνίας προληπτικής ενίσχυσης της Ρουμανίας με το ΔΝΤ», όπως δήλωσε στις αρχές του μήνα ο Πρωθυπουργός της

³¹ Rettman Andr. 09/02/2011. «Romania killing "rawns" but not "queens" in EU border-free bid», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://euobserver.com>

³² 24/02/2011. «Αυστηρότερους κανόνες αναμένεται να θέσει η Microsoft Ρουμανίας στους πάνω από 2.000 εταίρους της», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.balkans.com/gr>

³³ 08/02/2011. «Η Κεντρική Τράπεζα της Ρουμανίας αναθεωρεί προς τα επάνω τις προβλέψεις της για τον πληθωρισμό το 2011, στο 3,6%», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.balkans.com/gr>

χώρας, Emil Bok. «Ο στόχος της νέας συμφωνίας είναι η οικονομική ανάπτυξη», όπως ανέφερε ο κ. Bok στους δημοσιογράφους μία ημέρα μετά την ανακοίνωση του Προέδρου ότι το κλυδωνιζόμενο από την ύφεση κράτος θα κλείσει μια νέα διετή συμφωνία με το ΔΝΤ, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και την Παγκόσμια Τράπεζα. Για το 2011 προβλέπεται αύξηση 1,5 έως 2% και 4 έως 4,5% για το 2012, ενώ η πιο πρόσφατη δημοσκόπηση των αναλυτών του Reuters προέβλεπε αύξηση της τάξης του 0,5% κατά το 2011, έναντι της πρόβλεψης του ΔΝΤ για 1,5%³⁴.

Από την άλλη πλευρά, το δημόσιο χρέος της Ρουμανίας συνέχισε να αυξάνεται πέρυσι με ταχείς ρυθμούς, κατά 31,6%, εν μέσω μαζικών κρατικών δανείων, και ανήλθε σε 194 δις λεί (46 δις. ευρώ), αντιπροσωπεύοντας το 38% του ΑΕΠ. «Ο ρυθμός αύξησης του δημόσιου χρέους είναι σημαντικός. Και το ύψος του πλησίασε το 40% του ΑΕΠ. Η κατάσταση επιδεινώνεται από το γεγονός ότι η διάρθρωση του χρέους έχει μια μεγάλη βραχυπρόθεσμη συνιστώσα, η οποία είναι περισσότερο ασταθής. Ένα πρόβλημα που θα πρέπει να λύσουμε είναι η τροποποίηση της διάρθρωσης του χρέους από την παράταση των προθεσμιών των δάνειων», όπως σχολίασε ο Aurelian Dochia³⁵.

Η οικονομία παρέμεινε σε ύφεση κατά το τέταρτο τρίμηνο του 2010, με ετήσια μείωση 1% και μείωση 0,3% από τρίμηνο σε τρίμηνο, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις των αναλυτών της BCR. Η κύρια αιτία για την παρατεταμένη συρρίκνωση του ΑΕΠ εκτιμάται ότι θα είναι η συνεχής συρρίκνωση της κατανάλωσης, καθώς οι λιανικές πωλήσεις μειώθηκαν κατά περισσότερο από 7% το Δεκέμβριο του 2010³⁶.

Φορολογία-Εισόδημα

Ο ρυθμός αύξησης των εσόδων που συλλέγονται από τον ΦΠΑ επιβραδύνθηκε περίπου στο ήμισυ τον Δεκέμβριο του 2010 σε σχέση με το Νοέμβριο του ίδιου έτους, καταγράφοντας το χαμηλότερο ποσοστό ανάπτυξης που σημειώθηκε μετά την αύξηση του ΦΠΑ κατά 5%. Τα ποσά που εισπράττονται από τον ΦΠΑ ήταν 25% υψηλότερα τον Δεκέμβριο του 2010 σε σχέση με τον ίδιο μήνα του 2009, ενώ τον Νοέμβριο του 2010 η αύξηση έφτασε το 44,7%³⁷.

Επιπλέον, σύμφωνα με τους υπολογισμούς της ZF που βασίζονται σε στοιχεία που παρέχονται από την εταιρεία έρευνας της αγοράς Euromonitor, ένας (1)

³⁴ 08/02/2011. «Προβλέπεται ανάπτυξη 2% το 2011 για τη Ρουμανία», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

³⁵ 15/02/2011. «Το δημόσιο χρέος αυξάνεται κατά 11 δις ευρώ το 2011», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

³⁶ 15/02/2011. «Συρρίκνωση της ρουμανικής οικονομίας κατά 1% το τέταρτο τρίμηνο του 2010», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

³⁷ 01/02/2011. «Επιβραδύνεται στο 25% ο ρυθμός αύξησης των εσόδων από το ΦΠΑ στη Ρουμανία», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

Ρουμάνος θα δαπανεί περίπου 167 ευρώ το μήνα κατά μέσο όρο για τρόφιμα, ποτά, τσιγάρα, ρούχα, υποδήματα και προϊόντα προσωπικής φροντίδας, το 2015, πάνω από 50 ευρώ περισσότερα από το 2010. Τα περισσότερα χρήματα θα δαπανούνται στα τρόφιμα, 116.2 ευρώ, από λιγότερο από 80 ευρώ πέρυσι. Μπορεί κανείς να παρατηρήσει, ωστόσο, ότι τα έξοδα διατροφής συνολικά θα είναι ελαφρώς χαμηλότερα το 2015, κάτω από το 70%³⁸.

Ο Mihai Ghyka, Γενικός Διευθυντής της ζυθοποιίας Bergembier, ανέφερε ότι «στο τέλος του δεύτερου έτους της κρίσης οι Ρουμάνοι καταναλωτές έχουν μάθει να αποταμιεύουν και δεν σπεύδουν να καταναλώσουν όσο δεν αισθάνονται σταθερότητα για το μέλλον». «Το 2010 τελειώνει με μηδενική οικονομική ανάπτυξη για τη Ρουμανία. Έφτασε στο τέλος του ένα έτος που χαρακτηρίστηκε από μια επιβεβαιωμένη και βαθειά κρίση, η οποία έγινε ιδιαίτερα αισθητή στην πτώση των πωλήσεων των λευκών ειδών και των καταναλωτικών αγαθών. Όσο οι καταναλωτές δεν αισθάνονται σιγουριά και σταθερότητα, θα αποφεύγουν τα έξοδα», όπως τόνισε ο επικεφαλής της Bergembier³⁹.

Παράλληλα, «οι πωλήσεις ηλεκτρονικών ειδών στη Ρουμανία έχει πέσει κατακόρυφα κατά την περίοδο 2009-2010, με τις επιπτώσεις της κρίσης να είναι ισχυρότερες από ό, τι σε χώρες όπως η Ελλάδα και η Ιρλανδία», όπως ανέφερε σε μια συνέντευξη του στη ZF ο Laurent Abadie, Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος της Panasonic για την Ευρώπη. «Στη Ρουμανία, ο αντίκτυπος της κρίσης ήταν η πιο ισχυρός στην Ευρώπη, πιο ορατός από οπουδήποτε αλλού, ακόμα και σε σύγκριση με χώρες όπως η Ιρλανδία και η Ελλάδα. Η πτώση της αγοράς ήταν κοντά στο 60%, ενώ καμία άλλη χώρα δεν παρατηρείται μια τόσο δραστική μείωση», όπως τόνισε ο κ. Abadie⁴⁰.

Επιπλέον, τα βασικά είδη διατροφής ακριβυναν κατά 20-40% τον Ιούλιο του 2010 μέχρι το Φεβρουάριο του 2011, όπως δείχνει ο δείκτης της ZF, που υπολογίζεται με βάση τις τιμές στις υπεραγορές του Βουκουρεστίου. Η ZF επέλεξε 15 προϊόντα, τις τιμές των οποίων παρακολουθεί από το 2008, μια φορά το εξάμηνο, στις ίδιες υπεραγορές του Βουκουρεστίου, στα Carrefour Orhideea και στα Real Afi Cotroceni⁴¹.

Η βορειοδυτική Βουλγαρία είναι η φτωχότερη περιοχή της E.E., με το κατά κεφαλήν ΑΕΠ των κατοίκων να διαμορφώνεται στο 28% του μέσου όρου της

³⁸ 04/02/2011. «Το 70% του προϋπολογισμού των ρουμανικών νοικοκυριών θα δαπανάται στα τρόφιμα το 2015», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

³⁹ 11/02/2011. «Η αβεβαιότητα και η έλλειψη οικονομικής σταθερότητας κάνει τους Ρουμάνους απρόθυμους να καταναλώσουν», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

⁴⁰ 23/02/2011. «Κατακόρυφη η πτώση της αγοράς ηλεκτρονικών ειδών στη Ρουμανία, όπου ο αντίκτυπος της κρίσης ήταν μεγαλύτερος από οπουδήποτε αλλού», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

⁴¹ 28/02/2011. «Αυξημένες κατά 20-40% οι τιμές βασικών ειδών διατροφής στη Ρουμανία», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

Ένωσης, σύμφωνα με στοιχεία της ευρωπαϊκής στατιστικής υπηρεσίας "Eurostat". Στον αντίποδα, το κεντρικό Λονδίνο είναι η πλέον εύπορη περιοχή της Ε.Ε., με το κατά κεφαλήν ΑΕΠ των κατοίκων να ανέρχεται στο 343% του κοινοτικού μέσου όρου. Στη δεύτερη χαμηλότερη θέση, στη σχετική κατάταξη, έρχεται η βορειοανατολική Ρουμανία, με ποσοστό 29%, ενώ μεταξύ των φτωχότερων περιοχών της Ε.Ε. είναι, επίσης, η βορειο-κεντρική και η νοτιο-κεντρική Βουλγαρία, με το αντίστοιχο ποσοστό να διαμορφώνεται στο 30%. Συνολικά, 64 περιοχές της Ε.Ε. έχουν κατά κεφαλήν Α.Ε.Π. μικρότερο του 75% του μέσου όρου της Ένωσης, ενώ στις πρώτες θέσεις του καταλόγου, μετά το Λονδίνο, έρχονται το Λουξεμβούργο με 279%, οι Βρυξέλλες με 219%, το Γκρόνινγκεν στην Ολλανδία με 198%, το Αμβούργο στη Γερμανία με 188% και η Πράγα με 172%⁴².

Ενέργεια

Τη Ρουμανία «δείχνουν» οι μέχρι σήμερα έρευνες των αστυνομικών αρχών ως τη χώρα από την οποία ξεκίνησε η κλοπή δικαιωμάτων εκπομπών ρύπων, με αποτέλεσμα επί δύο (2) σχεδόν εβδομάδες να έχουν διακοπεί οι συναλλαγές στα μητρώα όλων των κ-μ της Ε.Ε. Το διαδικτυακό αυτό «ριφιφι» που είχε ως λεία την κλοπή δικαιωμάτων αξίας άνω των 28 εκατ. ευρώ από τα μητρώα τριών (3) τουλάχιστον χωρών της Ε.Ε. (Αυστρίας, Τσεχίας και Ελλάδας) θεωρείται από τα μεγαλύτερα που έχουν γίνει ποτέ μέσω Ιντερνετ. Όπως διαπιστώθηκε από τη μέχρι τώρα έρευνα - της οποίας ηγείται η Interpol από κοινού με τις αστυνομίες πολλών χωρών, ανάμεσά τους και η ελληνική-, οι άγνωστοι μέχρι στιγμής ψηφιακοί κλέφτες κατάφεραν αρχικά να αποκτήσουν πρόσβαση σε διευθύνσεις ιντερνετικών πρωτοκόλλων (IP) στη Ρουμανία. Με βάση αυτές «χτύπησαν» έξι (6) μεγάλες εταιρείες, μεταξύ των οποίων και το ελληνικό θύμα της υπόθεσης, την τσιμεντοβιομηχανία Χάλυψ του ιταλικού ομίλου Italcementi, από την οποία αφαίρεσαν 300.000 δικαιώματα. Στην περίπτωση της Ελλάδας, οι χάκερ απέκτησαν πρόσβαση σε διεύθυνση IP του Πανεπιστημίου Πατρών, μέσω του οποίου επιχειρήσαν να πωλήσουν δικαιώματα ρύπων αξίας 4,4 εκατ. ευρώ. Κάθε δικαίωμα πωλείται σήμερα στα χρηματιστήρια προς 14 περίπου ευρώ/τόνος CO2 Η απάτη εντοπίστηκε στις 18 Ιανουαρίου 2011, όταν η εταιρεία Χάλυψ διαπίστωσε ασυνήθιστα μεγάλες κινήσεις στον λογαριασμό του μητρώου ρύπων της. Από το λογαριασμό της μάλιστα είχαν κάνει «φτερά» χιλιάδες «μετοχές» ρύπων προς άγνωστη κατεύθυνση. Την ίδια ώρα αντίστοιχες κλοπές εντοπίστηκαν στα μητρώα εταιρειών σε αρκετές άλλες χώρες, όπως στην Αυστρία και την Τσεχία. Στις 19 Ιανουαρίου 2011 η Κομισιόν ανακοίνωσε προσωρινή αναστολή στις συναλλαγές των μητρώων των κ-μ της μέχρι και την Τετάρτη 26 Ιανουαρίου. Το πάγωμα ωστόσο των συναλλαγών παρατάθηκε μέχρι να γίνουν έλεγχοι και στις είκοσι επτά (27) χώρες και να υποβληθούν οι σχετικές εκθέσεις στην Κομισιόν, αφού η απάτη ήταν μεγαλύτερη αυτής που αρχικά είχε εκτιμηθεί. Η

⁴² 25/02/2011. «Η βορειοδυτική Βουλγαρία, η φτωχότερη περιοχή της ΕΕ και ακολουθεί η βορειοανατολική Ρουμανία», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:
<http://www.express.gr>

έρευνα της Europol βρίσκεται σε πλήρη εξέλιξη -με τη συνδρομή και της ρουμανικής αστυνομίας-, ενώ σύμφωνα με πηγές της ελληνικής αστυνομίας, λόγω της έγκαιρης αντίδρασης, τα 28 αυτά εκατ. ευρώ τελικά κατάφεραν να μπλοκαριστούν πριν κάνουν οριστικά φτερά. *«Μερικά εθνικά μητρώα είναι λιγότερο ασφαλή και από έναν απλό λογαριασμό... hotmail»*, όπως ανέφερε στην εφημερίδα The Sunday Telegraph ο Ανδρέας Αρβανιτάκης, επικεφαλής αναλυτής της εταιρείας εμπορίας ρύπων Point Carbon. Και εξήγησε ότι *«το κάθε δικαίωμα έχει έναν σειριακό αριθμό, αλλά οι αγοραπωλησίες γίνονται τόσο γρήγορα, αρκούν λίγα «κλικ» στο πληκτρολόγιο, ώστε είναι αδύνατον να εντοπιστούν αποτελεσματικά. Τα μισά άλλωστε από τα μητρώα των χωρών - μελών δεν έχουν επαρκή προστασία κατά της απάτης, όπως παραδέχεται η ίδια η Ε.Ε. Την ανυπαρξία ασφάλειας επιβεβαιώνει το πρόσφατο παρελθόν, όπου διαπιστώνεται σχεδόν... ένα κρούσμα απάτης τον χρόνο, με αποκορύφωμα την τελευταία υπόθεση»*. Το Ευρωπαϊκό Σύστημα Εμπορίας Ρύπων, που αποτελεί το μεγαλύτερο «όπλο» της Ε.Ε. στον αγώνα κατά της κλιματικής αλλαγής, λειτούργησε για πρώτη φορά το 2005 και έχει δεχθεί μέχρι σήμερα πολλές φορές αμφισβήτηση για την αξιοπιστία του. Το σκεπτικό του είναι ότι κάθε χρόνο η Κομισιόν υπολογίζει το σύνολο των ρύπων που εκπέμπουν τα κ-μ της. Εν συνέχεια κάθε ένα από τα κ-μ δημιουργεί ένα μητρώο με τις βιομηχανίες που ρυπαίνουν, στις οποίες μέχρι και το 2012 κατανέμει δωρεάν τα δικαιώματα ρύπων που αντιστοιχούν στην παραγωγή τους. Για παράδειγμα, το ελληνικό μητρώο περιλαμβάνει 140 βιομηχανίες, με τις μεγαλύτερες να αφορούν στις μονάδες ηλεκτρισμού της ΔΕΗ, τα διυλιστήρια, τις τοιμεντοβιομηχανίες (όπως και ο Χάλυψ, το ελληνικό θύμα της κλοπής) και τις χαλυβουργίες. Κάθε υπαγόμενη στο σύστημα εταιρεία έχει την υποχρέωση να καταμετρά τις ετήσιες εκπομπές ρύπων της. Εφόσον αυτές είναι περισσότερες από τα δικαιώματα που της έχουν κατανεμηθεί δωρεάν, πρέπει για τις επιπλέον εκπομπές να αγοράσει δικαιώματα από τα χρηματιστήρια ρύπων. Αν πάλι είναι λιγότερες, μπορεί να πουλήσει στα χρηματιστήρια το πλεόνασμα των δικαιωμάτων της, με την τρέχουσα τιμή να διαμορφώνεται στα 14 ευρώ/τόνος CO₂⁴³. Από την άλλη πλευρά, ο Frank Haidinjak, Γενικός Διευθυντής της E.ON στη Ρουμανία, μιας εταιρείας που δραστηριοποιείται στην αγορά φυσικού αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας, με κύκλο εργασιών ύψους περίπου 1 δις ευρώ, ελπίζει ότι *«η ρουμανική οικονομία θα ανακάμψει»*, αλλά ανέφερε ότι *«δεν υπάρχουν στοιχεία που να μαρτυρούν ανάπτυξη μέχρι στιγμής»*. Επιπλέον, ο επικεφαλής της E.ON θεωρεί ότι *«οι τιμές του φυσικού αερίου θα αυξηθούν κατά διψήφιο ποσοστό φέτος»*, λίγες ημέρες μετά την απαίτηση του ΔΝΤ για απελευθέρωση της αγοράς⁴⁴.

⁴³ 01/02/2011. *«Πώς οι χάκερ τίναξαν στον αέρα το Ευρωπαϊκό Σύστημα Εμπορίας Ρύπων»*, που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.tanea.gr>

⁴⁴ 11/02/2011. *«Αναμένονται διψήφιες αυξήσεις της τιμής του φυσικού αερίου στη Ρουμανία το 2011»*, που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>